

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ УПРАВЛІННЯ

Артамонова Н.С., к.е.н., доцент
Ланова В.В.
Одородько О.В.

Одеський національний політехнічний університет

Економічна безпека промислового підприємства – це такий стан підприємства, при якому воно знаходиться в рамках стабільного функціонування, стійкості до внутрішніх та зовнішніх загроз, розвивається динамічно, ефективно, постійно отримує прибуток від своєї діяльності та забезпечує досягнення своїх цілей в умовах конкуренції та господарського ризику.

Рівень економічної безпеки підприємства залежить від того, наскільки ефективно його керівництво та фахівці зможуть уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки певних негативних складових зовнішнього та внутрішнього середовищ.

В умовах ринкової нестабільності економіки модель зміцнення економічної безпеки (на всіх рівнях ієрархії управління) варто формувати на засадах забезпечення нарощування потенціалу економічної безпеки, обґрунтування пріоритетів економічного розвитку в умовах обмеженості ресурсів [1].

Методичні підходи (засади) оцінки рівня економічної безпеки підприємства мають характеризувати існуючий її рівень, ймовірність настання загрозливих, щодо життєздатності підприємства, змін. Високий рівень економічної безпеки досягається лише за умови, що вся сукупність показників перебуває в межах допустимих значень, а безпосередньо оцінка має стосуватись репрезентативної частки суб'єктів підприємницької діяльності. Методологія оцінки рівня економічної безпеки підприємства повинна охоплювати перелік критеріїв та індикаторів (з конкретними числовими пороговими значеннями), а також передбачати поєднання таких методів дослідження як моніторинг соціально-економічних показників, експертної оцінки, багатовимірного статистичного аналізу тощо [2].

Розглянемо деякі методи дослідження рівня економічної безпеки та особливості їх застосування на: 1 – макрорівні; 2 – мезорівні та 3 – мікрорівні.

А) Моніторинг соціально-економічних показників:

1 Аналіз показників ділової активності населення, ставлення до підприємницької діяльності, розвитку підприємства;

2 Оцінка показників розвитку підприємства за регіонами країни та у територіально-галузевому аспекті;

3 Аналіз обсягів господарської діяльності підприємства, її ефективності, зокрема, з погляду рівня задоволення попиту споживачів.

Б) Експертної оцінки:

1 Виявлення якісних характеристик рівня економічної безпеки коефіцієнтів вагомості показників; формування рейтингу країн за рівнем економічної безпеки бізнесу;

2 Ранжування регіонів за рівнем сприятливості середовища для ведення підприємницької діяльності; оцінки якісних характеристик економічної безпеки бізнесу;

3 Визначення вагомості функціональних складників: експертне оцінювання конкурентних позицій життєздатності підприємства.

В) Аналізу й обробки сценаріїв:

1 Прогнозування ефективності рішень органів державного управління з погляду впливу на економічну безпеку бізнесу;

2 Моделювання впливу рішень місцевих органів державного управління на розвиток підприємства регіону та зміцнення його економічної безпеки;

3 Обґрунтування оптимального співвідношення ресурсного забезпечення та потенціалу для досягнення належної життєздатності та фінансової стійкості підприємства.

Г) Оптимізації:

1 Розробка багатокритеріальної оптимізаційної моделі вироблення оптимального, з погляду економічної безпеки бізнесу, рішення із значної сукупності рішень органів державного управління;

2 Моделювання найбільш оптимального та раціонального рішення органів влади щодо галузево-територіального розвитку бізнесу з метою забезпечення його економічної безпеки;

3 Обґрунтування найбільш оптимального співвідношення з ресурсного забезпечення та потенціалу для максимізації прибутку, обсягів господарської діяльності, мінімізації витрат тощо.

Д) Багатовимірний статистичний аналіз:

1 Визначення кореляційно-регресивної залежності між показниками соціально-економічного розвитку та рівнем економічної безпеки підприємництва, екстраполяція тенденції їх розвитку та майбутнє;

2 Групування регіонів країни та галузей (секторів економіки), окремих територій за рівнем економічної безпеки бізнесу;

3 Визначення залежності між показниками функціонування підприємства та рівнем його економічної безпеки; прогнозування тенденцій розвитку вагомих показників функціонування підприємства.

Незважаючи на доволі широкий перелік методів дослідження економічної безпеки підприємництва загалом, існує специфіка та доцільність їх застосування під час визначення цієї категорії на різних рівнях ієрархії управління економікою. Так, експертні методи під час оцінки рівня економічної безпеки підприємництва доцільно використовувати з метою врахування показників, за якими можна, більшою мірою, робити якісні висновки, а також для отримання інтегральної оцінки різнорозмірних показників (через обґрунтування коефіцієнтів вагомості окремих часткових функціональних складових безпеки), які використовуються в інтегральній оцінці. Така оцінка проводиться шляхом формування рейтингів країн за рівнем сформованості сприятливого економічного середовища для ведення підприємницької діяльності (наприклад, рейтинг країн Світового банку).

Варто зазначити, що під час оцінки рівня економічної безпеки підприємництва доцільно застосовувати як класичні, так і сучасні методи – евристичного та ситуаційного, політичного і економічного аналізу, логіко-структурного моделювання, стратегічного аналізу і прогнозування. Проте, ці методи є швидше доповненням до базових (наведених вище). Так методи евристичного та ситуаційного, політичного і економічного аналізу варто застосовувати для узагальнення результатів моніторингу соціально-економічних показників; методи логіко-структурного моделювання, стратегічного аналізу і прогнозування дозволяють узагальнити результати методів експертних оцінювань, багатовимірних статистичних досліджень у вигляді, наприклад, документів програмно-цільового характеру.

Література

- 1 Кузьміна Н.В. Экономическая безопасность в системе оценки функционирования предприятия // Экономика и управление, №1, 2013 – с.55-58.
- 2 Козаченко Г.В., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізми забезпечення: Монографія.- К.: Лібра, 2008. – 280 с.
- 3 Экономическая безопасность предприятия как успешная составляющая современного бизнеса// [Электронный ресурс], режим доступа: – URL: <http://bre.ru/security/22999.html>

К ПРОБЛЕМАМ ФОРМИРОВАНИЯ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

Сааджан В.А.
Назарова В.В.
Пархоменко К.

Одесский национальный политехнический университет.

Малый бизнес сегодня относится к числу важнейших направлений экономического развития. Однако наряду с богатым полем возможностей, малый бизнес имеет и огромное